

Malezya’da Osman Bakar Hoca’ya akademik onur / Academic Honour to Prof. Dr. Osman Bakar in Malaysia

<https://guneydoguasyacalismalari.com/2023/01/26/malezayada-osman-bakar-hocaya-akademik-onur-academic-honour-to-prof-dr-osman-bakar-in-malaysia/>

Mehmet Özay

26.01.2023

Bugün, tarihi bir gelişmeye daha tanıklık ettik...

Prof. Dr. Osman Bakar onuruna kaleme alınmış olan “*Knowledge, Tradition and Civilization: Essays in Honour of Professor Osman Bakar*” başlıklı çalışmanın tanıtımına, Malezya başbakanı Enver İbrahim’in katılımıyla gerçekleştirildi. Aslında, bugünkü gelişme tüm vechesiyle ele alındığında birden fazla açıdan tarihi bir nitelik taşıdığını açıkça ifade etmek gerekir.

Örneğin, bu anlamda, etkinliğe video Prof. Dr. Seyid Hüseyin Nasr’ın video kaydıyla katılması ve verdiği mesaj; etkinliğe konu olan ISTAC’ın kurucusu Prof. Dr. Syed Naquib el-Attas’ın zikredilmesi; bu anlamda, söz konusu eğitim merkezinin bizatihi kendisinin, -tıpkı yıllar öncesinde olduğu gibi capcanlı bir entellektüel etkinliğe konu olması kurumsal öneminin ortaya çıkması; tanıtımı yapılan esere farklı din, kültür ve ülkeden akademisyenlerin, düşünürlerin makaleleriyle katkı yapmış olmasını sıralamak mümkün.

Etkinliğin odağında hiç kuşku yok ki, Osman Bakar Hoca vardı...

Bugün, Osman Bakar Hoca’yı öne çıkaran veya onu önemli kılan husus, yarım yüzyılı aşkın süre boyunca gerçekleştirdiği akademik çalışmalarının ve ortaya koyduğu düşünce yapısının iki temel eksene oturmasıdır.

Bunlardan ilki, bilginin ne’liği, bilginin kaynağı, bilginin insan teki ve toplumu için önemi ve yeridir.

İkincisi ise, insanlığın ortak mirası ve mülkü kabul edilen bilginin -ki, burada özellikle Doğa-üstü alan vurgusu çıkıyor- farklı toplumların varoluşsal kaynaklarını teşkil eden medeniyet yapılaşmalarındaki yeri ve bu medeniyetlerin birbirleriyle ‘çatışmacı’ değil, aksine birbirini, -önce kendini diğerinin yerine koymak suretiyle- anlamaya ve ardından, bu anlama çabasıyla birarada yaşayabilmenin formülasyonunu bulmaya dairdir.

Bu iki temel olgu hiç kuşku yok ki, bugünün sadece akademi ve düşünce dünyası içinde kalan ve bu anlamda soyut yapısıyla sınırlandırılmış değil, aksine toplumsal, siyasal, kültürel alanlarda da karşılığı olan ve/ya olması beklenen bir açılımı içinde barındırıyor.

İlmin lezzeti

Osman Bakar Hoca, yıllarını bilimsel faaliyete adanmış ve bu anlamda, özelde Malezya genelde Malay dünyasının son dönemde yetiştirdiği önemli isimlerden biri. Başbakan Enver İbrahim’in Hz. Ali’nin bir sözüne atıfla tanımladığı üzere, Osman Bakar Hoca ilmin lezzetini tatmış olan bir düşünür...

Buna, ikili sohbetlerde veya akademik ortamlardaki konuşmalarında alanıyla ilgili olguları ve düşünceleri paylaşırken ki gayreti, istenci ve heyecanında tanık olmak mümkün.

Biruni’den başlayarak Farabi, Gazali, İbn Rüşd vb. dönemlerinin öne çıkan klasik İslam düşünürlerinin çalışmalarının bugüne, yaşadığımız dünyaya ne anlam ifade ettiğini sorgulayan ve bunu önemli bir gayretle ortaya koyan yönü Osman Bakar Hoca’yı, kendi sınıfı içindeki akademisyenler, düşünürler arasında önemli bir yere koyuyor.

Epistemoloji ve krizin açılmasına dair bir çaba

Osman Bakar Hoca'yı, yukarıda zikredilen klasik alimleri çalışmaya sevk eden ise yaşadığımız çağın İslam toplumları, düşüncesi ve medeniyetinin içinden geçmekte olduğu kriz dönemiyle doğrudan bir ilişkisi bulunuyor.

İlmi kariyerine Matematik alanında başlayan ve ardından, İslam düşüncesi ve felsefesi üzerine yoğunlaşan Osman Bakar Hoca, hiç kuşku yok ki, döneminin diğer Müslüman akademisyenleri gibi, aynı ve benzer güncel, çağdaş sorularla yüzleşmiş ve bu yüzleşmede ortaya çıkan kaçınılmaz sorulara cevaplar bulma gereği hissetmiş ve bunu ahlâki, dini ve ilmi bir sorumluluk addetmiş bir isimdir.

Gerek özel sohbetlerimizde, gerekse akademik toplantılarda tanık olduğumuz üzere, sürekli vurgu yaptığı 'epistemoloji' kavramı, onun bizatihi klasik İslam düşünürlerinin inanç, ilim, akıl, düşünce vb. konuları nasıl ele aldıkları ve ilmin/bilimin kaynağı ve kökeni ile bunun varlık olgusu veya olgular dünyası ve bu dünyayı inceleyen bilimlerle ilişkisini açıklamaya matuf bir yönü bulunuyor.

Bilginin kaynağı yani, epistemoloji konusu hiç kuşku yok ki, farklı kültür ve medeniyetler içinde büyümüş, yetişmiş bireyler, özellikle de, düşünürler için birincil ve vazgeçilmez öneme sahip.

Söz konusu bu alanın, -geçen birkaç yüz yılın Batı dünyası ve düşüncesiyle farklı vechelerde ortaya çıkan karşılaşmalarının ağır birikimini de üzerinde taşıyacak şekilde- günümüz dünyasında Müslüman akademisyenleri ve düşünürleri için farklı bir anlamı ve önemi bulunuyor.

Bu noktada, "bilginin kaynağı nedir?" sorusunun gündeme getirilmesi ile modern Batı düşüncesinin, Müslüman toplum ve düşüncesi üzerinde kurduğu hegemonik yapısı arasında doğrudan bir ilişki var.

Bu çerçevede, tıpkı Seyid Hüseyin Nasr, Seyid Naquib al-Attas, İsmail Faruqi vb. gibi modern dönemde Müslüman dünyanın Batı düşüncesi ile karşılaşmasından doğan sorunların nasıl aşılabileceğine dair görüş ve düşünceler ortaya koyanlarda olduğu gibi Osman Bakar Hoca da, başvurduğu klasik kaynaklar, bu kaynakları bugünün düşünce yapısı içerisinde yeni bir sistematığe oturtması ile mevcut sorunların önce anlaşılmasını ve ardından da çözümünü noktasında ipuçları sunuyor.

Bu, gayet önemli bir çaba ve son derece anlamlı...

Yukarıda ismi zikredilen düşünürlerin ardından gelen neslin temsilcisi olan Osman Bakar Hoca, bu süreçte anlamlı kabul edilen boyutu ortaya koyması, başbakan Enver İbrahim'in dile getirdiği üzere "ilmi çalışmalara obsesif bağlılığı" ile açıklanabilir. Kanımca, bundan önce, Osman Bakar Hoca'nın ahlâki bir tutum sahibi olarak ilmi ve bilimsel çabaları gerçekleştirdiği ve çözüm önerilerini yine bu ahlâki temel üzerinden yapılandırıldığını söyleyebilirim.

Siyasetçi ve ilim adamı

Kimilerinin aklına, bir ilim adamı ile üst düzey bir siyasetçinin biraraya gelmesinin olağandışı bir durum veya bir tür çıkar ilişkisine dayalı olduğu yönünde bir görüş gelebilir.

Ancak, başbakan Enver İbrahim ile dostluğunun yarım asrı bulan bir geçmişe dayandığı dikkate alındığında, Osman Bakar Hoca'nın siyasetle doğrudan ilintili bir yönünün olmadığı

ve bu anlamda, gündelik politakanın odağında bir isim olarak kabul edilemeyeceğini söylemek gerekir.

Bu noktada, başbakan Enver İbrahim ile Osman Bakar Hoca arasında dostluk bağının geçmişte -tam da, bugün tanık olunan akademik olgunun odağında yer alan- üniversite mekânı ve yılları olması, kendi buldukları toplumu inşa etme sorumluluğu taşıyan iki genç insanın, gelecek yarım yüzyıla ne şekilde katkı yapacaklarının habercisi niteliğindedir.

Bu bağ, aslında politika ve akademi gerçekliğinin dışında ve ötesinde, sıradan birer fert olarak bu iki insanın sağlıklı bir temele oturtulmuş ilişki yapılaşmasını ortaya koyuyor.

Bu anlamda, sadece kendi bireysel tarihleri bağlamında değil, aynı zamanda topluma örneklik teşkil edecek yönüyle de dikkate değer bir yön taşıyor. Bu örneklik, bu iki ferdin bugün sahip oldukları toplumsal konumları ve statüleriyle bir kat daha önem taşıdığını söylemek mümkün.

Aradan geçen süre zarfında, Osman Bakar Hoca ilim yolunda epeyce bir mesafe kat ederken, Enver İbrahim de kendi seçtiği siyaset dünyasında var olan ve var olmaya devam eden bir lider konumunda.

Özelde Malezya'nın ve genelde Malay dünyasının yetiştirdiği önemli bilim adamlarından biri olan Osman Bakar Hoca'nın çalışmalarının öğrenilmeye değer olduğuna kuşku yok.

Özellikle, geniş bir coğrafyaya yayılmış olan İslam toplumlarının ortak sorunları kadar, kendi toplumsal, siyasal yapıları ve geçmişlerinden neşet eden sorunlarına yönelik çözüm önerilerinin bizatihi anlamlılığı üzerinde durmakta yarar var. Bu çerçevede, Osman Bakar Hoca'nın çalışmalarının bu sürece katkı yapacağını ümit ediyorum. Osman Bakar Hoca'ya Allah'tan uzun, hayırlı ve ilimle dolu bir ömür diliyorum.

<https://guneydoguasyacalismalari.com/2023/01/26/malezada-osman-bakar-hocaya-akademik-onur-academic-honour-to-prof-dr-osman-bakar-in-malaysia/>